

"העוד אבי חי"

יוסף מתגלה לאחיו, ומיד מברר האם אביהם חי בקרבם, האם הם ממשיכים את דרכו ונושאים את שמו כראוי.

מה הוא שואל

לפני שנים התפרסמה באחד העיתונים בישראל רשימה של עשרת הרבנים המשפיעים ביותר בישראל ושמו של הרבי התנוסס שם במקום מכובד מאד. לצד שמו של הרבי נכתב שלמרות שהרבי כבר הסתלק לפני כמה וכמה שנים אבל הוא עדיין מהווה כוח מניע לאלפי חסידים שממשיכים בדרכו, והוא משפיע על החיים בישראל הרבה יותר מאשר אנשים שחיים היום עמנו.

אנו קוראים בפרשת השבוע על הפגישה הדרמטית שהתקיימה בין יוסף לבין אחיו. יוסף "הוציא להם את הנשמה", תוך שהוא מאיים כי ייקח את בנימין לעבד. הוא מתח את העצבים של האחים שלו עד קצה גבול היכולת, עד שלפתע הוא אמר להם "אני יוסף" והוא מיד הוסיף ושאל: "העוד אבי חי".

שואלים כל המפרשים, מה בדיוק משמעותה של השאלה "העוד אבי חי", הרי בשעה שהם הגיעו למצרים ביחד עם בנימין, מיד בפגישתם הראשונה היו המילים הראשונות של יוסף: "השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי", והם ענו: "ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עודנו חי" (בראשית מ"ג כ"ז), ואם-כן מדוע הוא שואל שוב את אותה שאלה!?

הרי גם בפרשתנו אנו קוראים את כל הנאום הארוך של יהודה שרצה לשכנע את מושל מצרים שלא ייקח את בנימין אחיו לעבד, והדבר היה בנוי על העובדה שאם הוא יחזור לאביו "והיה כראותו כי אין הנער ומת" [הרי האבא יעקב יכול חלילה למות מזה! אם-כן כל הזמן היה ברור שיעקב עודנו חי וקיים, ומדוע יוסף מתעניין ושואל פעם נוספת את השאלה "העוד

אבי חי"?!

הרבי הקודם מליובאוויטש היה אספן גדול של ספרים, הוא נהג לרכוש ספרים עתיקים ויקרי-ערך, ואכן הייתה לו ספריה יקרה ועשירה מאד ששכנה במרכז חב"ד העולמי ב-770. אחרי פטירתו נשארה הספרייה באותו מקום, וחוקרים שונים נהגו לבוא מפעם לפעם לעיין בספרים, וכך התופעה נמשכה במשך שלשים וחמש שנה.

יום אחד הבחין הספרן שנעלמים ספרים ממדפי הספרייה. רק לאחר שהתקינו מצלמה נסתרת גילו שזה היה בן משפחה שהתנתק מחב"ד, שהוא זה שגנב את הספרים ומכר אותם בשוק של ספרים עתיקים. הוא טען שבתור יורש הוא זכאי לפחות לחלק מהספרים.

הרבי התייחס לנושא הזה בשיחת ט"ו תמוז תשמ"ה ואמר שהרבי הקודם נמצא בחיים, נכון אמנם שהגוף קצת התעייף ולכן הייתה הלוויה, אבל הרבי עצמו חי, ולכן במקרה הזה אין חלוקת ירושה משום שהרבי ממשיך לחיות.

חיים של צדיק

מה פירוש הדברים? הרבי הרחיב והסביר שמובא בתניא (אג"ק סימן ז"ד) ש"חיי הצדיק אינם חיים בשריים כי אם חיים רוחניים שהם אמונה יראה ואהבה". אנשים רבים באים אל הרבי [?] מה מושך אותם אליו? מה המאפיין המיוחד שמצוי בו? במה הוא שונה מכל אדם אחר? כמובן כולם פונים אליו בגלל החלק הרוחני שבו, השמחה שהוא גורם לאנשים, האהבה העמוקה שיש לו כלפי כל אדם, ובעיקר דרך החיים שהוא מלמד כיצד לחיות חיים יותר עמוקים ויותר אמיתיים. הרבי מקדיש את כל חייו לדברים הללו. זאת אומרת שעיקר חייו של הצדיק הוא החלק הרוחני שבו.

ולכן כל זמן שעבודתו והשפעתו של הצדיק ממשיכים לעורר אנשים ללכת בעקבותיו, והם ממשיכים ללמוד את תורתו הרי ש"הרבי בעצמו חי" והכל נמשך כמו שהיה בחייו, ולפיכך לא מחלקים את הירושה ולא מוכרים את

הספרים. הרבי ממשיך לחיות בתוך לבבות חסידיו, וכל זמן שיש חסידים שממשיכים את המורשת שלו הרי הוא בעצמו חי, "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

בפרשת וישב אנו מוצאים דוגמא חיה לרעיון הזה שהרבי חי בלבבות חסידיו. אנו קוראים שם את הסיפור של יוסף הצדיק שהיה האחראי הראשי על כל הבית של פוטיפר. ואז אשת פוטיפר נדנדה לו וניסתה לפתותו, וכאשר הגיע אותו יום שאף אחד לא היה בבית, שכן כולם הלכו להתפלל בבית העבודה זרה שלהם, היא אחזה בבגדו וחפצה לפתותו והיא כמעט הצליחה, אך פתאום הוא עזב את בגדו אצלה וברח.

מה נתן לו ליוסף את הכוח להתגבר ולשלוט ביצרו באותה שעה קשה?! אומר רש"י: "שנראית לו דמות דיוקנו של אביו" (בראשית ל"ט י"א). לפתע הוא ראה בעיני רוחו את אביו עומד מולו, והחיזיון הזה נתן לו את הכוח לעזוב את הכול ולברוח החוצה.

זוהי דוגמא לבן שהאבא חי בקרבנו, והוא משפיע עליו בצורה כל כך חזקה כאילו הוא עומד מולו בגשמיות. במקרה ההוא יעקב היה עדיין חי בגשמיות אבל זה יכול להתרחש גם כשהרבי כבר לא נמצא איתנו בגשמיות, כל זמן שהוא מסוגל להשפיע על אדם לשנות את אורחות חייו ולתת לו את הכוח להתגבר על כל המכשולים, באותה צורה כמו שהוא השפיע בהיותו חי בעולם הזה [?] הרי "הרבי חי".

ילדים רוחניים

וזוהי למעשה השאלה שיוסף הצדיק הפנה שוב ושוב כלפי האחים שלו: "העוד אבי חי". יוסף ידע היטב שאביו חי בגשמיות, אבל הוא שאל אותם האם האבא חי דרככם, בתוככם, האם אתם ממשיכים את המסורת שלו [זהו ע"ד השאלה של "היש ה' בקרבנו", ללא ספק שאנו יודעים שהקב"ה ישנו, השאלה היא האם הוא "בקרבנו"].

אנו מוצאים שבעם היהודי הילדים מהווים את ה"פרויקט" הכי חשוב של

האדם. הורים יעשו הכל בשביל הילדים שלהם עד שלפעמים זה גובל באובססיה. מדוע זה כך?

שכן כאשר הילדים ממשיכים את המסורת היהודית של ההורים, גם לאחר פטירתם מן העולם, ההורים ממשיכים לחיות דרך הילדים לצמיתות. והדברים נכונים לא רק לגבי אדם שיש לו ילדים ביולוגיים, אלא כל אחד שמשפיע על אחרים שיחיו חיים יהודיים יותר ורוחניים יותר [?] הרי אלו הם הילדים הרוחניים שלו. ואם הם ממשיכים בדרכו אזי הוא עצמו חי איתם ודרכם. "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".